

KRAVs GMO-risklista – Fodertillverkning

Bakgrund

KRAV-anslutna företag ska kunna visa att GMO (genmodifierade organismer) inte har använts i den certifierade produktionen, och att företaget gjort åtgärder åtminstone enligt denna checklista för att försäkra sig om att råvaror, tillsatser och processhjälpmedel inte innehåller GMO eller genetiskt modifierat material (GM-material).

Risken för föroreningar av GMO eller GM-material och oavsiktlig inblandning i en produkt, beror bland annat på vilka råvaror eller ingredienser som använts i tillverkningen. De råvaror där det finns risk för inblandning av GMO är indelade i två olika grupper, Grupp 1 som är råvaror med hög risk för inblandning av GMO eller GM-material och Grupp 2 som är råvaror med lägre risk för inblandning av GMO eller GM-material. Kraven på företagets dokumentation eller åtgärder skiljer sig åt mellan dessa två grupper (se nedan under respektive grupp). För råvaror som inte finns med i någon av grupperna krävs ingen särskild åtgärd.

Certifikat som visar att råvaran är ekologisk är samtidigt ett intyg om att produkten inte är framställd varken med eller av GMO. Men för vissa råvaror finns en risk för föroreningar av GMO eller GM-material i hanteringskedjan, och då är provtagning och analys det säkraste sättet att visa att råvaror är fria från föroreningar av GMO eller GM-material. Om fodret tillverkas i en anläggning där även GMO-foder tillverkas ska även slutprodukten, d.v.s. det färdiga KRAV-certifierade fodret analyseras för föroreningar av GMO eller GM-material.

I KRAV-certifierat foder till grisar och fjäderfä får under vissa förutsättningar små mängder konventionella ingredienser ingå (se regel 5.4.6.4 och regel 5.5.5.4). Om du använder konventionella ingredienser ska tillverkaren lämna ett särskilt intyg om att råvaran eller tillsatsen inte är tillverkad med hjälp av GMO för de råvaror vi har listat. För råvaror med hög risk för föroreningar av GMO eller GM-material krävs provtagning och analys.

KRAVs regler och EU-förordningen

Enligt EU-förordningen och KRAVs regler accepteras spår av godkända GMO eller GM-material i ekologiska råvaror och produkter, om andelen inte överstiger 0,9 %¹, under förutsättningen att inblandningen är oavsiktlig. Till skillnad från EU-förordningen kräver KRAV analys av varje parti, om råvaran eller produkten tillhör högriskgruppen.

Risklista - fodertillverkning

Grupp 1. Produkter med hög risk för inblandning av GMO eller GM-material

I grupp 1 ingår följande typer av produkter:

1. Produkter från grödor där det finns kommersiell eller fältmässig odling i större omfattning. Om kommersiell odling inte förekommer inom EU, och endast finns i ett fåtal andra länder så anges vilka länder som är aktuella i kolumnen "Från".

¹ För GMO av en typ som inte är godkänd inom EU gäller gränsen 0,1 % för alla produkter och råvaror (ref. art 16.2 och skäl 26 i förordning 1829/2003)

2. Produkter från GMO-grödor som marknadsförs inom EU i betydande volymer.
3. Det finns kända fall av förorening av GMO eller GM-material, eventuellt från ett visst land (anges i kolumnen ”Från”), trots att det inte finns kommersiell odling. Ett exempel är lin från Kanada, där GMO hittats så sent som 2009, trots att den kommersiella GMO-odlingen av lin i Kanada upphörde 1998.

RÅVAROR OCH PRODUKTER	FRÅN*	KOMMENTAR
Bomullsprodukter	Alla länder	T.ex. bomullsfrökaka
Linfrö och linfröprodukter	Kanada	T.ex. linfrökaka
Majs och majsprodukter	Alla länder	T.ex. majs mjöl, fibrer
Raps och rapsprodukter	USA, Kanada, Australien	T.ex. rapsfrökaka (rapsexpeller)
Ris och risprodukter	Kina, USA, Iran, Australien och Nya Zeeland	T.ex. fibrer
Soja och sojaprodukter	Alla länder	T.ex. sojaexpeller (sojakaka), sojamjöl, fibrer

* ”Från” avser länder där produkten har odlats.

För ekologiska råvaror* som inte är KRAV-certifierade:

Provtagning och analys för varje parti av råvara. Analysresultat ska vara spårbart till aktuellt parti. Innehållet av GMO eller GM-material får högst vara 0,9 %². (Läs mer under rubriken ”Provtagning och analys”)

För konventionella råvaror:

- GMO-frihetsintyg.
- Provtagning och analys för varje parti av råvara. Analysresultat ska vara spårbart till aktuellt parti. Innehållet av GMO får högst vara 0,9 %¹. (Läs mer under rubriken ”Provtagning och analys”)

Grupp 2. Produkter med lägre risk för inblandning av GMO eller GM-material

1 grupp 2 ingår följande typer av produkter:

1. Högförädlade³ produkter från grödor där det finns kommersiell eller fältmässig odling av GM-grödor i större omfattning.
2. Högförädlade produkter från GM-grödor som marknadsförs inom EU i betydande volymer.

² För GMO av en typ som inte är godkänd inom EU gäller gränsen 0,1 % för alla produkter och råvaror enligt (ref. art 16.2 och skäl 26 i förordning 1829/2003)

³ Med högförädlade produkter avser vi i det här sammanhanget produkter där råvarorna utsatts för en process som gör att det inte är meningsfullt att göra en GMO-analys.

3. Produkter från grödor där det finns försöksodling, men ingen kommersiell odling, åtminstone inte i någon större omfattning.
4. Produkter från GMO-grödor som är godkända för marknadsföring inom EU, men där det inte finns någon omfattande handel med dem.
5. Produkter som kan vara producerade av genmodifierade mikroorganismer (GMMO).

2a Produkter som kan vara producerade med eller innehålla GMO (genmodifierade organismer)

RÅVAROR OCH PRODUKTER	FRÅN*	KOMMENTAR
Raps och rapsprodukter	Alla länder utom: Kanada, USA, Australien	T.ex. rapsfrökaka (rapsexpeller)
Risprodukter	Alla länder utom: Kina, USA, Iran, Australien och Nya Zeeland	T.ex. fibrer
Socketbetsprodukter	USA, Kanada	T.ex. melass
Rörsocketprodukter	Brasilien	T.ex. melass
Solrosprodukter	Alla länder	T.ex. solroskaka
Jordnötsprodukter	USA	T.ex. jordnötskaka
Högförädlade majsprodukter	Alla länder	T.ex. maltodextrin, stärkelse, HVP (hydrolyserade växtproteiner)
Högförädlade sojaprodukter	Alla länder	T.ex. HVP (hydrolyserade växtproteiner)
Fiskmjöl från odlad fisk	Alla länder	

”Från” avser länder där produkten har odlats eller producerats.

Verifikationskrav

För **KRAV-certifierade råvaror och ekologiska råvaror** behövs ingen ytterligare verifikation.

För **konventionella** råvaror:

- GMO-frihetsintyg.

2b Tillsatser och processhjälpmedel som kan vara producerade med eller innehålla GMMO (genmodifierade mikroorganismer)

Verifikationskrav

För tillsatser och processhjälpmedel:

- GMO-frihetsintyg som avser de mikroorganismer som används i processen. (För jäst och bakteriepreparat ska intyget avse produkten. Innehållet av GMMO får då högst vara 0,9 %.)

TILLSATSER OCH PROCESSHJÄLPMEDEL	KOMMENTAR
Antioxidanter	
Bakteriepreparat, mikroorganismer	
Enzymer	
Foderjäst (Saccharomyces spp)	T.ex. fermenteringsbiprodukter
Konserveringsmedel	Organiska syror och deras salter
Stabiliserings- och emulgeringsmedel	Natriumalginat (fiskfoder), Xantangummi
Vitaminer	

GMO-frihetsintyg

GMO-frihetsintyg kan bygga på att grödan odlats i ett land där det inte förekommer GMO-odling av den aktuella grödan, och att man kan visa att särhållning i fortsatta led i flödet har upprätthållits, dvs. att partiet enbart hanteras i system där de inte förekommer någon GMO eller i slutna behållare.

GMO-frihetsintyg kan också bygga på att provtagning sker vid kritiska kontrollpunkter enligt principerna i IP-system (identity preservation system).

Av intyget ska framgå: Produktens namn och varupartiets nummer

Intyget kan vara något av följande två alternativ:

- Säljardeklarationen i BILAGA XIII i (EG) nr 889/2008
- Intyg motsvarande följande:

”Jag intygar härmed att denna produkt varken har framställts ”av” eller ”med” genetiskt modifierade organismer (GMO) enligt definitionen i artiklarna 2 och 9 i rådets förordning (EG) nr 834/2007.

Om det kommer fram någon information som motsäger riktigheten i denna deklaration, åtar jag mig att omedelbart meddela vår kund och det kontrollorgan/den kontrollmyndighet som denne är underställd detta.”

Provtagning och analys

- Provtagning och analys ska göras i enlighet med EU-kommissionens rekommendation 2004/787/EG.
- Att provet och analysresultatet avser det aktuella partiet måste framgå av dokumentationen.

Screening efter GMO med PCR-analys är den vanliga analysmetoden. Parametrar som man måste kontrollera är:

- att screeningen görs efter alla relevanta GMO
- att metoden är tillräckligt känslig. KRAV kräver en kvantifieringsgräns på 0,1 %